پرونده

تقلای امریکا برای کشاندن شرق‌دور به باتلاق ائتلاف ضد ایرانی

نخست‌وزیر و وزیر دفاع ژاپن در دیدار با وزیر دفاع امریکا و درخواست این کشور برای مشارکت در ائتلاف دریایی در خلیج فارس اعلام کرده‌اند که هرگونه نقش این کشور در این ائتلاف براساس ملاحظات توکیو در روابطش با تهران و واشنگتن خواهد بود. در همین حال، دبیرکل ناتو در سیدنی گفت که این سازمان همزمان با افزایش فشارها برای پیوستن استرالیا به نیروهای ویژه تحت رهبری واشنگتن در خلیج فارس، تحولات مرتبط با این منطقه را دنبال می‌کند.

درحالی که دولت ژاپن پیش از این مشارکت نظامی در طرح ائتلاف دریایی امریکا را رد کرده است، براساس گزارش ژاپن تایمز، «مارک اسپر» از ژاپن خواسته که مشارکت در این ائتلاف را برای محافظت از کشتیرانی در تنگه هرمز بررسی کند. وزیر دفاع امریکا روز چهارشنبه با «تاکشی ایوایا» وزیر دفاع ژاپن دیدار و رایزنی کرد. وی بعد از این دیدار به خبرنگاران گفت: «هر کشوری که منافعی در آزادی کشتیرانی و دریانوردی تجاری دارد نیاز است که به طور جدی مشارکت در این طرح رصد دریایی در تنگه هرمز را مورد بررسی قرار دهد.» روزنامه ژاپن تایمز در این زمینه نوشت: اشتیاق متحدان امریکا برای پیوستن به این طرح بسیار درهم و برهم است. بریتانیا اعلام کرده است در این ائتلاف شرکت می‌کند اما کشوری مثل آلمان تمایلی برای پیوستن ندارد. اسپر که به تازگی به سمت وزارت دفاع امریکا منصوب شده است، طی سفر اخیر خود به آسیا از جمله استرالیا و کره‌جنوبی در حال مطرح کردن این طرح برای متحدان خود و ترغیب کردن آنها برای مشارکت در این ائتلاف دریایی است.

به گفته منابع ژاپنی، اسپر این موضوع را در دیدارش با وزیر دفاع ژاپن نیز مطرح کرده است اما «یوشیهیده سوگا» دبیر کابینه ژاپن در این باره گفت این موضوع در دیدار با نخست‌وزیر مطرح نشده است. ایوایا بعد از دیدار با اسپر به خبرنگاران گفت: «وی به طرف امریکایی توضیح داده است که توکیو با دقت درباره نقشی که می‌تواند در تضمین کشتیرانی در خاورمیانه ایفا کند فکر خواهد کرد؛ براساس ملاحظاتش برای تأمین نفت مورد نیاز و همچنین روابطش با تهران و واشنگتن.» برخی رسانه‌های امریکایی عدم استقبال از طرح امریکا را نتیجه سیاست‌های «دونالد ترامپ» اعلام کرده و ائتلاف واشنگتن در این زمینه را «ائتلاف تک نفره» خوانده‌اند.

در سوی دیگر دبیرکل ناتو در سخنانی پرده از فشار امریکا بر استرالیا برای ورود به بازی ضد ایرانی‌اش در خلیج فارس برداشت. وی مدعی شد ۲۹ کشور عضو ناتو از فعالیت‌های ایران در خلیج فارس «نگران» بودند و منکر تلاش‌ها برای پیوستن به حمایت از منطقه نیستند.

اما لیندا رینولدز، وزیر دفاع استرالیا نیز در کنفرانس مشترک مطبوعاتی با دبیرکل ناتو گفت: استرالیا در مورد پیوستن به ائتلاف جهانی به رهبری ایالات متحده با هدف حمایت از حمل و نقل در خلیج فارس برمنافع ملی خود تأکید دارد. وی افزود: ما به وضوح براساس منافع ملی خود در این زمینه اقدام خواهیم کرد چرا که بین ۱۵ تا ۲۰ درصد از نفت مورد نیاز ما پس از عبور از تنگه هرمز به استرالیا می‌رسد، بنابراین در مورد پیوستن به این ائتلاف در خلیج فارس تصمیمی با عجله نخواهیم گرفت.

خانم رینولدز گفت: دولت استرالیا بسیار نگران شرایط کنونی در تنگه هرمز است و ما درخواست امریکا را بررسی می‌کنیم و اکنون درخواستی از انگلستان هم داریم، اما هنوز تصمیمی در این زمینه نگرفته‌ایم. از طرف دیگر، رهبر حزب کارگر استرالیا از دولت خواست با درنظر گرفتن منافع ملی، از پیوستن به ائتلاف دریایی به رهبری امریکا در تنگه هرمز بپرهیزد. روزنامه کانبرا تایمز استرالیا گزارش داد که آنتونی آلبانیز روز چهارشنبه در یک کنفرانس خبری در ملبورن این کشور ضمن دعوت از طرفین مناقشه در خلیج فارس گفت که در این مقطع زمانی حساس، دعوت به آرامش بهترین راهبرد است چون به نفع هیچ‌کس نیست در افزایش تنش با ایران وارد این منازعه شود. وی در این خصوص اظهار داشت: اگرچه این هفته دولت انگلیس نیز به این ائتلاف دریایی برای حمایت از کشتی‌های تجاری در خلیج فارس پیوست اما به نفع استرالیا است تا در اتخاذ تصمیم در این خصوص تعجیل نکند، بنابراین از دولت می‌خواهم با در نظر گرفتن ادبیات صلح و نه جنگ، با حزب کارگر همفکری کرده و به درخواست امریکا برای پیوستن به این ائتلاف خودداری ورزد.

■ هوس صهیونیست‌ها برای حضور در خلیج فارس

یسرائیل کاتس، وزیر خارجه رژیم صهیونیستی در نشست کمیته روابط خارجه و امنیت کنست گفت: اسرائیل در مذاکرات بین‌المللی در این باره در امریکا و منطقه و جوانب اطلاعاتی و دیگر زمینه‌هایی که در آن توانایی دارد، شرکت می‌کند. وزیر اطلاعات اسرائیل خاطرنشان کرد تشکیل ائتلاف دریایی در تنگه هرمز با منافع راهبردی اسرائیل در خصوص مقابله با ایران و ضرورت تقویت روابط با کشورهای عربی خلیج فارس مطابقت دارد.

وی گفت که طی سفر اخیرش به ابوظبی و نشستش با یک مسئول اماراتی عالی‌رتبه در اواخر ژوئن به وزارت خارجه دستور داده با تمامی طرف‌ها برای مشارکت اسرائیل در ائتلاف امریکایی حمایت از امنیت دریانوردی در خلیج فارس همکاری کند.

دیدگاه

ظریف: ملاک‌های قدرت در دنیا تغییر کرده است

وزیر امور خارجه ایران با بیان اینکه ملاک‌های قدرت در جهان تغییر یافته است، در سخنانی کنایه‌آمیز خطاب به امریکایی‌ها گفت، اگر با یک مرکز قدرت دارای روابط حسنه باشید همه تحرکات شما بخشوده می‌شود و اگر فردی را با اره تکه تکه کنید، هنوز هم از بزرگ‌ترین قراردادهای نظامی بهره می‌برید.

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران روز چهارشنبه در مراسم بزرگداشت روز جهانی حقوق بشر و کرامت انسانی طی سخنانی عنوان کرد: «امروز در دنیا ملاک‌های قدرت تغییر کرده و ملاک‌های قدرت متنوع و متکثر شده است. صاحبان قدرت تغییر کرده‌اند و مراکز قدرت هم تغییر کرده یا در حال تغییر است».

به گزارش فارس، وی با بیان اینکه کل حرکت نومحافظه‌کاری در امریکا به دلیل خوف از انتقال قدرت از منطقه آتلانتیک به منطقه پاسیفیک و آسیا بود، افزود: «امریکایی‌ها تلاش کردند با استفاده از وضعیت موقت تصور قرن نوین امریکایی و تصور دنیای جدید یا نظم نوین بین‌المللی که بوش پدر بعد از فتح کویت در دوره اول آن را اعلام کرد، مانع از این انتقال قدرت شوند». ظریف در بخشی از سخنان خود با کنایه نسبت به برخورد دوگانه امریکا با کشورها تأکید کرد: «اگر فردی را با اره تکه تکه کنید هنوز هم از بزرگ‌ترین قراردادهای نظامی بهره می‌برید. اگر علیه مردم کشوری از سلاح شیمیایی استفاده کنید هنوز هم نه تنها به شما سلاح شیمیایی داده می‌شود، بلکه تسلیحات دیگر هم داده می‌شود و به رقیب، طرف مقابل شما و طرف مورد تجاوز حتی ابزار دفاعی داده نمی‌شود و فردای آن روز همان فرد اگر به کشور دیگری حمله کند که در دایره ارتباطات بین‌المللی جای دیگری قرار گرفته است، همان فرد ناگهان از یک متحد به یک دشمن تبدیل می‌شود و برای سرکوب و سرنگونی او ۷ تریلیارد دلار هزینه می‌کنند». وی همچنین گفت: «آنها [اعراب] فکر می‌کنند با پرداخت پول و خرید اسلحه می‌توانند امنیت خودشان را حفظ کنند. هیچ‌کدام از این دو طرف هم از تاریخ درس نمی‌گیرند، هم آن که مجبور شد دوستش را تا دیروز تبدیل به دشمن و او را محکوم و تحریم و متهم به نقض حقوق بشر -البته به درستی- بکند و آن طرف که دید پول برایش امنیت نیاورد.»

جهان اسلام نگران سرنوشت مسلمانان کشمیر

گزارش یک

در پی لغو خودمختاری منطقه مورد مناقشه کشمیر توسط پارلمان هند، این منطقه یکی از ایالات هندوستان خواهد بود. نخست‌وزیر هند اعلام کرده است که فردایی بهتر در انتظار کشمیر است؛ ادعایی که نیویورک تایمز، آن را در راستای هندوسازی این منطقه می‌داند که مسلمانان دیگر در آن جایی نخواهند داشت. اقدامی که نگرانی جهان اسلام از سرنوشت مسلمانان کشور را در پی داشته است.

هند موقعیت ویژه‌ای را که در قانون اساسی خود به کشمیر، تنها ایالت هند با اکثریت مسلمان اعطا شده را لغو کرده است؛ اقدامی که به تشدید تنش‌ها بین هند و پاکستان منجر شده و خشم مسلمانان را در پی داشته است. به‌رغم مخالفت جهان اسلام، پارلمان هند روز چهارشنبه حذف بند مربوط به اعطای خودمختاری به منطقه کشمیر از قانون اساسی این کشور را با اکثریت تصویب کرد.

بر اساس اصل ۳۷۰ قانون اساسی که هند آن را لغو کرد، به ایالت جامو و کشمیر خودمختاری می‌داد. آمیت شاه، وزیر کشور هند در پارلمان این کشور گفت: «می‌خواهم به مردم جامو و کشمیر بگویم که اصل ۳۷۰ قانون اساسی و بند ۳۵ آن، چه خسارتی به این ایالت زده است. به دلیل این قانون، دموکراسی هرگز در این ایالت به طور کامل اجرا نشده و فساد اداری افزایش یافته است. هیچ پیشرفتی با وجود این قانون امکانپذیر نبوده است.»

به گزارش خبرگزاری فرانسه، با تصمیم پارلمان هند، کشمیر دیگر قانون اساسی جداگانه نخواهد داشت و مثل سایر ایالت‌های هند باید از قانون اساسی دولت تبعیت کند. همه قوانین هند در کشمیر تحت حاکمیت هند اجرا خواهد شد و شهروندان هندی از همه ایالت‌ها می‌توانند در کشمیر خانه و ملک بخرند. دولت هند همچنین تصمیم دارد که این ایالت را به دو قلمرو کوچک‌تر که به طور فدرالی اداره شود، تقسیم کند. یک منطقه از اکثریت مسلمان کشمیر و اقلیت هندو تشکیل خواهد شد. نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند مدعی است که اقدام جدید در خصوص کشمیر، سبب نیک‌بختی مردم آن خواهد شد!

. دو روز بعد از اعلام تصمیم دولت هند برای لغو خودمختاری جامو و کشمیر و اعمال مقررات حکومت نظامی، خبرها حاکی است که طی درگیری‌ها در بزرگ‌ترین شهر جامو و کشمیر حداقل یک نفر کشته و شش تن زخمی شده‌اند. ارتش هند، بیش از ۱۰ هزار نیرو را به کشمیر اعزام کرده است و تدابیر شدید امنیتی در این منطقه حاکم است.

سازمان همکاری اسلامی ضمن ابراز نگرانی از لغو خودمختاری جامو و کشمیر از سوی دولت هند، خواستار حل مسالمت‌آمیز بحران این منطقه شد. در حال حاضر بخشی از کشمیر در خاک هند و قسمتی دیگر در پاکستان قرار دارد. هر دو کشور ادعای مالکیت بر تمام کشمیر را دارند و همین موضوع یکی از علل اصلی مناقشه دیرینه میان دهلی نو و اسلام‌آباد از زمان استقلال پاکستان از هند در سال ۱۹۴۷ میلادی تاکنون است.

سیدعباس موسوی، سخنگوی وزارت خارجه ایران در واکنش به تحولات اخیر در جامو و کشمیر گفت: «جمهوری اسلامی ایران از هند و پاکستان به عنوان دوستان و شریکان منطقه‌ای خود انتظار دارد با اتخاذ روش‌های مسالمت‌آمیز و گفت‌وگو در جهت تأمین منافع مردم منطقه گام‌های مؤثر بردارند.» رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه هم دیروز در گفت‌وگو با نخست‌وزیر پاکستان بر حمایت آنکارا از اسلام‌آباد در بحران مربوط به منطقه کشمیر تأکید کرده و خواستار تقویت فرآیند گفت‌وگو میان هند و پاکستان شد.

■ هندوسازی کشمیر

درحالی که مقامات هند مدعی هستند که برای یکپارچه کردن کشمیر لازم است که وضعیت این ایالت هند هم مانند سایر مناطق باشد، اما به نظر می‌رسد دهلی نو سناریوی جدیدی برای این منطقه دارد که حذف مسلمانان بخشی از آن است. ملیحه‌نودهی سفیر پاکستان در سازمان ملل به القدس العربی گفته است: «این تصمیم بیشتر شبیه اقدامات اسرائیل در خاک فلسطین است. آیا تشابه بین اقدامات اسرائیل درباره الحاق اراضی فلسطین و اقدامات هند در کشمیر را که هر دو نقض قوانین بین‌المللی هستند، نمی‌بینید؟!»

روزنامه نیویورک تایمز دیروز در یادداشتی به تشریح مواضع دولت نارندرا مودی در قبال کشمیر پرداخته و آن را تندروانه خوانده است. نیویورک تایمز نوشت: «کشمیر اکنون در حساس‌ترین برهه تاریخی خود به سر می‌برد؛ اینترنت قطع شده و ارتباط کشمیر با دنیا ممکن نیست. رهبران سیاسی در حصر افتاده‌اند و از همه مهم‌تر، پارلمان هند شرایط ویژه کشمیر و خودمختاری این منطقه را نیز لغو کرده است».

این روزنامه اقدام دهلی نو در کشمیر را فراتر از یک الحاق به خاک هندوستان می‌داند و می‌نویسد: «دولت هند قصد دارد هندوها را به کشمیر بیاورد و این می‌تواند آغازگر یک بحران تمام‌عیار باشد. نیویورک تایمز با انتقاد از مواضع دولت هند می‌نویسد: دولت مودی قصد دارد هند را کشور هندوها اعلام کند؛ به این معنی که مسلمانان دیگر در آن جایی نخواهند داشت. منتقدان مودی می‌گویند سیاست او در قبال کشمیر، حمله به دموکراسی این کشور است و می‌تواند به اتحاد هندوستان و حتی روابط این کشور با ملل مسلمان آسیب بزند.

■ توافق با امریکا در کشمیر!

هرچند دولت پاکستان مخالفت خود را با تصمیم هند درباره کشمیر اعلام کرده است اما برخی چهره‌های سرشناس پاکستانی ادعا می‌کنند که تصمیم دولت هند بر اساس تصمیمات پشت پرده اسلام‌آباد با امریکا انجام شده است. به گزارش بی‌بی‌سی، مولانا فضل‌الرحمن رهبر حزب جمعیت علمای اسلام و از سران اپوزیسیون پاکستان روز چهارشنبه در سخنانی گفت: «تصمیم دولت هند درباره لغو خودمختاری کشمیر ناگهان و بدون مقدمه اتفاق نیفتاده است». وی افزود: «این اقدام هند نتیجه معامله بین عمران خان نخست‌وزیر پاکستان و دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا است». فضل‌الرحمن گفت: «عمران‌خان کشمیر را به ترامپ فروخت و دست خالی از امریکا برگشت». این درحالی است که عمران خان روز دوشنبه در واکنش به تصمیم هند درباره کشمیر، گفته بود که زمان آن رسیده که ترامپ در این نزاع میانجیگری کند. رهبران ارشد احزاب سیاسی پاکستان هم دیروز گفتند: «دونالد ترامپ برای کمک به حل مسائل شبه قاره صادقانه رفتار نمی‌کند، بنابراین دولت عمران خان از اعتماد به وی اجتناب کند». سراج الحق رهبر جماعت اسلامی پاکستان دیروز طی سخنانی گفت: «ما نباید به امریکا و پیشنهاد ترامپ اعتماد کنیم زیرا هیچ ضمانتی در این خصوص که واشنگتن بتواند به حل مناقشه کشمیر کمک کند، وجود ندارد». شهباز شریف، رئیس حزب مسلم لیگ نواز و رئیس جناح مخالف در مجلس ملی پاکستان گفت: «دولت باید مشخص کند که آیا پیشنهاد میانجیگری دونالد ترامپ کارت بازی یا تله است.»

چالش

تشدید حملات طالبان در یک قدمی توافق با ترامپ

طالبان در روزهای آخر توافق با امریکا، در یک دست تفنگ گرفته و با دست دیگر مذاکره می‌کند. دیروز یک خودروی بمب‌گذاری شده در کابل منفجر شد که در نتیجه آن ۱۸ نفر کشته و ۱۵۹ نفر دیگر زخمی شدند. در حالی که طالبان رسماً مسئولیت این انفجار را بر عهده گرفته، رئیس اجرایی دولت وحدت ملی افغانستان از نیروهای امنیتی خواست طالبان را سرکوب کنند. محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهور نیز گفته که طالبان به خاطر امتیازگیری در گفت‌وگوهای صلح دست به این کارها می‌زند.

به گزارش «جوان» مقام‌های افغان می‌گویند ترامپ خودش را برای سفر به افغانستان آماده می‌کند؛ سفری که بعد از توافق با طالبان انجام خواهد شد.

سهیل شاهین، سخنگوی دفتر سیاسی گروه طالبان در قطر دیروز گفته که گفت‌وگوهای طولانی مقامات امریکایی و نمایندگان طالبان به مرحله نهایی رسیده و ابراز امیدواری کرد که توافقنامه ختم جنگ در افغانستان، میان امریکا و طالبان، هفته آینده امضا شود. از مفاد این توافق هنوز گزارشی به بیرون درز نکرده است. گفته می‌شود که دو طرف روی این مسائلی از این دست که چگونه توافقات صلح با امریکا مرحله به مرحله عملی شود، کار می‌کنند. به گفته منابع تیم‌های تکنیکی دوطرف مذاکره‌کننده قطر، از بعد از ظهر سه‌شنبه کارشان را روی چگونگی ایجاد مکانیزم عملی برای توافقات احتمالی آغاز کرده‌اند. زلمای خلیل‌زاد، نماینده امریکا در مذاکرات که در چند روز گذشته در کابل بوده نیز ضمن تأیید همین موضوع گفته که امریکا و افغانستان روی «گام‌های بعدی صلح» به توافق رسیده‌اند. پیش از این گفته می‌شد طالبان حاضر نیست با دولت افغانستان وارد مذاکره شود ولی دیروز برای اولین بار برخی منابع به بی‌بی‌سی عربی گفتند که طالبان در ادامه مذاکرات قطر و نزدیک شدن به توافق نهایی با امریکا، از موضع قبلی خود عقب‌نشینی کرده و برای آغاز مذاکره با دولت افغانستان چراغ سبز نشان داده است. با وجود پیشرفت در مذاکرات صلح، طالبان حملات خود را در افغانستان تشدید کرده است. روز گذشته در نتیجه انفجار یک خودروی بمب‌گذاری شده در کابل، دست‌کم ۱۸ نفر کشته و ۱۵۹ نفر دیگر نیز زخمی شدند. در این عملیات، به یک پاسگاه پلیس حمله شد. ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی گروه طالبان ضمن اینکه مسئولیت این حمله را به عهده گرفته گفته که در این حمله دهها نیروی نظامی و پلیس کشته و زخمی شدند. او گفته که در جریان عملیات الفتح، ساعت ۹:۳۰ صبح به یک مرکز جلب و جذب و نیز ساختمان حوزه ۶ شهر کابل حمله شده و هیچ فرد غیرنظامی در این حمله کشته نشده است. این در حالی است که دولت افغانستان می‌گوید شمار زیادی از قربانیان غیرنظامی هستند. مقام‌های افغان در ارگ ریاست جمهوری می‌گویند که طالبان به روند صلح علاقه‌ای ندارد و حمله به غیرنظامیان را نشان‌دهنده این موضوع می‌دانند ولی محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستان دیروز گفت که طالبان به خاطر امتیازگیری در گفت‌وگوهای صلح، به محل‌های غیرنظامی و تأسیسات عام‌المنفعه حملات تروریستی انجام می‌دهند.

گزارش ۲

عربستان هم به دنبال مذاکره با انصارالله است

دومینوی تسلیم در یمن پشت دروازه‌های ریاض

چند هفته بعد از علنی شدن تصمیم دولت امارات برای کاهش نیرو در یمن و انتشار گزارش‌ها درباره عقب‌نشینی امارات از موضع جنگی، منابع غربی و عربی می‌گویند که عربستان سعودی هم به دنبال پیمودن همان مسیری است که اماراتی‌ها از چند هفته قبل آن را شروع کرده‌اند.

«یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن دیروز در خصوص یک عملیات گسترده از سوی نیروهای یمنی در مرزهای سعودی خبر داد. در حالی که به گفته سریع، به زودی «جزئیات یک عملیات گسترده در مرزهای سعودی» فاش خواهد شد، به نظر می‌رسد در جنگ یمن زمان به نفع سعودی‌ها پیش نمی‌رود. وال‌استریت‌ژورنال امریکا روز چهارشنبه نوشت که بعد از شکست ائتلاف سعودی در جنگ یمن، عربستان تلاش‌هایی جدی برای مذاکره مستقیم با انصارالله یمن انجام می‌دهد و به دنبال رسیدن به توافق سیاسی با انصارالله برای خروج از بحران یمن است. به گزارش ایسنا، وال‌استریت‌ژورنال امریکا نوشته که تلاش‌های هدفمند دیپلماتیک برای رسیدن به آتش‌بس بین ریاض و انصارالله بی‌نتیجه مانده است و همین مسئله ضربه‌ای به تلاش‌های سازمان ملل برای پایان جنگ و ممانعت از تبدیل آن به یک جنگ منطقه‌ای است. این روزنامه نوشت: دیپلمات‌ها با شدت گرفتن نزاع بین ایران و دشمنانش در رسیدن به توافق آتش‌بس دچار مشکل شدند. انصارالله طی هفته‌های اخیر حملات موشکی و پهپادی را علیه ریاض انجام داد. به نوشته این روزنامه، تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان بدترین بحران انسانی در جهان ماه میلادی گذشته شاهد پیشرفت بود چراکه امارات از عقب‌نشینی نیروهایش از یمن و تلاش برای صلح خبر داد. عربستان نیز می‌گوید که به دنبال راهکار سیاسی برای پایان جنگی است که موجب اختلافات میان دو حزب دموکراتیک و جمهوریخواه در واشنگتن شده است. از طرفی وجهه عربستان به خاطر قربانیان جنگ یمن مخدوش شده است. این روزنامه به نقل از منابع آگاه می‌آورد: ریاض در حال بررسی پیشنهاداتی برای انجام مذاکرات مستقیم با انصارالله است اما واضح نیست که این طرح جدید نتیجه بدهد.

این روزنامه به نقل از یک مسئول عربستانی نوشت: عربستان نمی‌خواهد بیشتر از این در این جنگ بماند اما در سایه تنش‌ها با ایران عربستان نمی‌خواهد طرف ضعیف یا متضرر جلوه کند. همین موضوع را منابع عربی نیز تأیید می‌کنند. «جمال ریان» روزنامه‌نگار مشهور و مجری اسبق شبکه خبری «الجزیره» روز چهارشنبه قطر در حساب شخصی خود در توئیتر نوشت: بعید نیست عربستان در مسئله خروج از یمن از امارات پیروی کند. ریان می‌افزاید: تفاوت میان سیاست عربستان و امارات در یمن این است که ابوظبی از روز نخست تجاوز به یمن، دارای طرح و برنامه برای خود بود، اما ریاض از ابتدا بدون برنامه وارد این کشور شد. روزنامه‌نگار قطری نوشت: بر همین مبنا بعید نیست که آل‌سعود با تجدیدنظر در سیاست کنونی خود در یمن، از گام‌های امارات پیروی کرده و این جنگ را بدون دستاورد ترک کند.

در گزارشی دیگر که مؤید همین تحول است، منابع آگاه به روزنامه فرامنطقه‌ای القدس العربی گفته‌اند که سیاستگذاران غربی عمیقاً نگران پیامدهای جدی جنگ یمن بر ثبات خاندان سلطنتی عربستان پس از شکست فاجعه‌بار در یمن و تأثیر آن بر روحیه نیروهای نظامی و افکار عمومی در این کشور هستند و در همین راستا، پنتاگون یک تیم متخصص در زمینه رهگیری موشک و پهپاد را به عربستان اعزام کرده است. هرچند این نخستین باری نیست که امریکا به عربستان نیرو می‌فرستد ولی ظاهراً این اعزام نیرو با تحولات داخلی در ریاض نیز مرتبط است. القدس العربی از قول یک مقام دیپلمات بلندپایه غربی نوشته که یک هراسی در غرب نسبت به نگرانی موجود در افکار عمومی عربستان درباره عدم موفقیت مقامات این کشور در زمینه رویارویی با انصارالله وجود دارد، پس وضعیت آنها در جنگ با ایران که یک قدرت منطقه‌ای بزرگ است چگونه خواهد بود؟ طبق گفته یک منبع دیپلمات بلندپایه اروپایی که پیش‌تر در عربستان فعالیت کرده بود، اگر عربستان در این جنگ پیروز نشود، تمام وزن و اعتبار مذهبی و سیاسی خود را در جهان عرب و اسلام از دست خواهد داد و امتیازهایی را تقدیم انصارالله خواهد کرد و دیگر هیچ‌گاه سرش را در مقابل ایران و ترکیه بلند نخواهد کرد.

نگاه

هادی محمدی

امارات دنبال کیک انگلیسی در یمن

حاکمان دبی که نقش مهمی در بیشتر جنگ‌افروزی‌های غربی در شمال آفریقا، غرب آسیا و به‌ویژه یمن و عادی‌سازی و همکاری بسیار نزدیک با صهیونیست‌ها دارند و تسهیل‌کننده پروژه‌های امریکا و انگلیس در پاکستان و افغانستان هستند و بخشی از هزینه‌های آنان را نیز می‌پردازند، یکباره چرخش از خود نشان داده و مذاکره با تهران را در دستور کار خود قرار داده‌اند. اگرچه حضور اماراتی‌ها در یمن یا بسیاری از پروژه‌های یاد شده با هماهنگی امریکاست ولی ژست عقب‌نشینی محدود از یمن یا مذاکره با تهران، در یک برنامه انگلیسی برای مصون ماندن از تحولات آتی منطقه‌ای است. حاکمان دبی که در درون تیم رهبری امارت‌های خود با چالش جدی روبه‌رو هستند، حال که بحران‌سازی در یمن به بن‌بست رسیده و انگلیسی‌ها در تدارک طرح سیاسی جدیدی به‌جای توافق هستند، قصد پرداخت هزینه‌های جنگی در مقابل قدرت‌یابی انصارالله و ارتش یمن و عملیات پهپادی و موشکی آنها را نداشته، با ساماندهی القاعده و داعش در برخی استان‌های جنوب یمن و تمرکز اصلی در مناطق جنگی یا بنادر و جزایر راهبردی یمن، از هم‌اکنون سهم خود را از کیک این کشور با راهنمایی انگلیس تعیین کرده‌اند. حاکمان دبی به‌شدت از هرگونه رخداد جنگی که با تنش‌سازی امریکا در خلیج فارس و تنگه هرمز شکل گیرد خود را قربانی می‌دانند و این امر برای انگلیس که به موازات خروج از اتحادیه اروپا، باید جای پای تاریخی خود در غرب آسیا و خلیج فارس و دریای سرخ را محکم کند، بسیار حیاتی است. لذا کاستن از فشارهای قبلی در مناسبات مالی با تهران یک طعمه فریبکارانه است که در هرگونه مذاکره باید مورد توجه باشد. اماراتی‌ها برای مشارکت‌دهی صهیونیست‌ها در ائتلاف نظامی امریکا که برای خود نقش اطلاعاتی و فناورانه قائل شده‌اند، بستر حضور را فراهم کرده‌اند که ماهیت ژست مذاکره با تهران را آشکار می‌کند و در یمن نیز با ساماندهی دهها تیپ از مزدوران و القاعده و داعش، ستون فقرات استمرار جنگ‌افروزی در یمن هستند. البته تمامی عناوین فعالیت امارات با دستور کار انگلیس اجرا می‌شود، یعنی امارات یک نقش نیابتی در سیاست‌های همه‌جانبه انگلیس و سپس امریکا داشته و نقاب خروج از یمن یا مذاکره با تهران، صرفاً برای کاهش هزینه‌های موجودیتی است. این نکته برای یمنی‌ها بسیار روشن است و دستگاه‌های سیاسی و امنیتی ایران نیز، رفتارهای نیابتی یا خدمت‌رسانی به صهیونیست‌ها را توسط امارات، نوعی استمرار عداوت و برخلاف حسن همجواری ارزیابی می‌کنند. ادامه اقدامات مرموز امارات در خلیج‌فارس، ائتلاف نظامی امریکایی، تداوم جنگ و کشتار در یمن، انگیزه جدی تولید خواهد کرد تا قبل از انگلیس و امریکا هزینه‌های غیرقابل تحمل بپردازند و اقتصاد و موجودیت خود را به‌خطر بیندازند. توافقات سری با صهیونیست‌ها برای حضور اطلاعاتی در امارات و نقش‌آفرینی در خلیج فارس و تنگه هرمز و همکاری ضدایرانی و به‌شکل آشکار، نه‌تنها برای حاکمان دبی امنیت و ضمانت حیات نخواهد داشت بلکه با توجه به فضای رسمی و عمومی در ایران و نسبت به رژیم صهیونیستی، بر شدت واکنش‌های ایرانی خواهد افزود. فاصله گرفتن از پروژه‌های استعماری انگلیس، ماجراجویی امریکایی و تنش‌سازی صهیونیستی، توسط امارات، کوتاه‌ترین مسیر برای آرامش و سلامت و جلوگیری از آسیب‌های مهلک خواهد بود.

چشم‌انداز

آنکارا: مذاکرات با امریکا درباره ایجاد منطقه امن در سوریه سازنده بود

وزیر دفاع ترکیه گفته که مذاکرات سازنده‌ای بین آنکارا و واشنگتن درباره ایجاد منطقه امن در سوریه انجام شده است.

به گزارش فارس، خبرگزاری‌ها و رسانه‌های ترکیه‌ای از قبیل «دیلی‌صباح»، دیروز در حالی از رایزنی‌های هیئت‌های آنکارا و واشنگتن درباره ایجاد منطقه امن در سوریه خبر دادند که «خلوصی آکار» وزیر دفاع ترکیه گفته است که «گفت‌وگوها با هیئت امریکایی درباره ایجاد منطقه امن، مثبت و سازنده بوده است.» آکار گفته است: «ما شاهد این موضوع بودیم که همتایان امریکایی ما در حال نزدیک شدن به مواضع ترکیه در مذاکرات هستند.» تأکید آکار بر مثبت و سازنده بودن مذاکرات با هیئت امریکایی درباره ایجاد منطقه امن در شرایطی مطرح شده که مقام‌های ترکیه‌ای طی هفته‌های اخیر بارها از مواضع واشنگتن در قبال گروه‌های مسلح کرد سوری به شدت انتقاد کرده‌اند. پیش از این، «حامی آکسوی» سخنگوی وزارت خارجه ترکیه در نشست خبری جمعه هفته گذشته از رویکرد منفعلانه ایالات متحده در قبال شبه‌نظامیان کرد حاضر در شمال سوریه به شدت انتقاد کرده بود. وی با اشاره به موفق نبودن مذاکرات «جیمز جفری» نماینده ویژه رئیس‌جمهور امریکا در امور سوریه با مقامات ترکیه اعلام کرده بود که آنکارا به واشنگتن اجازه نمی‌دهد با پیشنهادهای غیرعملی روند پاکسازی شمال سوریه از حضور شبه‌نظامیان کرد را به تعویق بیندازد. سخنگوی وزارت خارجه ترکیه همچنان هشدار داده بود: «اگر ترکیه نتواند به زمینه مشترکی با امریکا برسد، آنگاه مجبور است خودش منطقه امن در سوریه را ایجاد کند.»

رویکرد

۴ موضوع جدید پمپئو برای مذاکره با ایران

وزیر خارجه امریکا که پیش‌تر ۱۲ شرط برای مذاکره با ایران مطرح کرده بود با انتشار یک یادداشت در رسانه امریکایی، ضمن طرح ادعای «مجبور کردن ایران برای نشستن بر سر میز مذاکره» این‌بار از ihv شرط برای چنین مذاکره‌ای رونمایی کرد.

به گزارش فارس، مایک پمپئو در روزنامه یواس‌ای‌تودی نوشت که دولت ترامپ از «کارزار فشار علیه رهبران ایران» دو هدف اصلی را دنبال می‌کند؛ اول «محروم کردن رژیم ایران از پولی که برای رفتارهای ثبات‌زدا از آن استفاده می‌کند» و دوم، «اجبار ایران به نشستن بر سر میز مذاکره برای بستن یک توافق جامع و بلندمدت.»

وزیر خارجه امریکا در یادداشت تازه خود با لحنی گستاخانه گفته است که «توافق جامع» مدنظرش با ایران باید به این چهار موضوع اصلی بپردازد؛ «برنامه هسته‌ای، تولید و اشاعه موشک بالستیک، حمایت از گروه‌های تروریستی و نیابتی، رفتار و بازداشت غیرقانونی شهروندان امریکایی.» وی سپس ادعاهای پیشین خود درباره ناکارآمدی برجام در مقابله با آنچه که وزیر خارجه امریکا «رفتار شرورانه ایران» خواند را تکرار کرده است و در همین زمینه به شکلی یکطرفه به مسائل یمن، سوریه و لبنان اشاره کرد. پمپئو بدون ذکر تداوم انواع حمایت‌های تسلیحاتی، اطلاعاتی، لجستیکی، سیاسی و دیپلماتیک امریکا از ائتلاف متجاوز سعودی مدعی شد: «ایران در یمن به حوثی‌ها، کمک مالی، سلاح و آموزش داده است و این موضوع فقط به ادامه‌دار شدن درگیری و رنج مردم یمن انجامیده است.» وزیر خارجه دولت ترامپ سپس به حمایت ایران از دولت قانونی سوریه تاخت و درباره لبنان هم ادعا کرد که ایران با حمایت از حزب‌الله لبنان، «مردم و ثبات لبنان را به مخاطره انداخته است.» پمپئو سپس با بیان اینکه «فشار امریکا علیه رژیم ایران کارآمد بوده است»، مدعی شد: «رژیم و نیروهای نیابتی‌اش ضعیف‌تر از وقتی هستند که فشار ما شروع شد. شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران گفته‌اند که ایران دیگر مثل گذشته پول کافی برای دادن به آنها در اختیار ندارد. بودجه نظامی پیشنهادی ایران در سال ۲۰۱۹ با کاهش ۲۸درصدی و یک کاهش ۱۷ درصدی بودجه شاخه تروریستی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مواجه شده است.»